

РЕШЕНИЕ

№ 417

гр. П., 25.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Венцислав Ст. Маратилев
Димитър П. Бозаджиев

при участието на секретаря ЛИ. Г. Церовска
като разгледа докладваното от Димитър П. Бозаджиев Въззивно гражданско дело № 20225200500437 по описа за 2022 година

Производството е въззивно по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №625/03.06.2022г. постановено по гр.д. №20215220103472/2021г. по описа на РС- П. са отхвърлени предявените от И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.П., ул.,Б.“ №14, ет.1, ап.1, чрез пълномощник и процесуален представител адвокат А. Л. К. от АК- П., със съдебен адрес: гр.П., ул.,Ив.В.“ №12, ет.1, офис 4, срещу А. И. М., ЕГН ***** и Т. И. М., ЕГН *****, и двамата с постоянен адрес в гр.П., ул. „К.М.-Л.“ № 135, ет.5, ап.20, искове с правно основание чл.59 ЗЗД, ответниците да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сума в размер на по 1208.33 щатски долара всеки един от тях, представляваща припадащата им се част от извършените от ищеца разходи в размер на 3 625 щатски долара, във връзка с кремацията на починалия им наследодател и техен баща И. М., ведно със законната лихва, считано от завеждане на настоящия иск до окончателното изплащане на сумите, като неоснователен.

Осъден е И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.П., ул.,Б.“ №14, ет.1, ап.1, да заплати, на основание чл.78, ал.3 ГПК, на А. И. М., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул.,К.М.-Л.“ №135, ет.5, ап.20, сумата в размер на 472,09лв.,

сторени съдебни разноси за заплатено адвокатско възнаграждение при разглеждане на делото пред РС- П..

Осъден е И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.П., ул.,Б.“ №14, ет.1, ап.1, да заплати, на основание чл.78, ал.3 ГПК, на Т. И. М., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул.,К.М.-Л.” №135, ет.5, ап.20, сумата в размер на 492,09лв., сторени съдебни разноси при разглеждане на делото пред РС- П..

Против това решение е постъпила въззивна жалба от И. И. М., чрез пълномощника му адв.А. К. от АК- П..

Твърди се в същата, че първоинстанционният съд е допуснал процесуални нарушения, във връзка с доклада по делото, давайки в същия погрешна квалификация на предявения от ищеца иск, рефлектиращо й върху указанията до страните относно подлежащите на доказване факти и разпределяне на доказателствена тежест. В този смисъл се визира, че в открито съдебно заседание на 26.01.2022г., при предявяване на доклада по чл.146 от ГПК, ищецът е възразил срещу посочената в същия правна квалификация на иска по чл.159 от ЗЗД, като е заявил, че правната квалификация следва да бъде по чл.61, ал.2 от ЗЗД.

Твърди се, че неправилно и необосновано, съдът е отказал да уважи това възражение.

Счита се, че изложените от ищеца в исковата молба факти и обстоятелства следва да бъдат субсумирани под фактическия състав на чл.61, ал.2 от ЗЗД.

Въз основа на изложени съображения във въззивната жалба, се моли да се приеме за основателно възражението на ищеца по правната квалификация на предявения иск и съгласно точка 2 от ТР №1 от 09.12.2013г. на ОСГТК на ВКС по т.д.№1/2013г. да се обезпечи правилното приложение на материалния закон по спора, като се дадат на страните указания относно релевантните факти, да се разпреди доказателствената тежест и се укаже на страните необходимостта от ангажиране на съответните доказателства.

Твърди се, че неправилно, незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон, процесуалните правила и е необосновано обжалваното решение, дори и да се приеме, че предявения иск е с правно основание по чл.59 от ЗЗД.

Сочи се, че неправилен, незаконосъобразен и необоснован е изводът на

решаващия съд, че безспорно да- ищецът е обеднял е със сумата, която е платил за кремацията на бащата на страните, но той е действал със съзнанието, че изпълнява свой нравствен дълг, че за него, респ. ответниците, погребението на починалия баща нямал характерна правно задължение, т.е. обедняването на ищеца не е довело до обедняване на ответниците, тъй като същите нямали правно задължение да извършат разход за погребение на своя баща.

Твърди се, че изпълнението на нравствен дълг не е предвидено от закона общо основание за невъзможност за връщане на даденото. Разпоредбата на чл.55, ал.2 от ЗЗД въвежда такова основание като изключение, но същата не е приложима, тъй като не се касае за предадени от ищеца и получени от ответниците без основание средства, които те да връщат. Поради изключителния характер на нормата, тя не може да се тълкува разширително, нито да се прилага по аналогия, в случая на чл.59 от ЗЗД. Приема се, че разпоредбата е относима единствено към хипотезата на чл.55, ал.1 от ЗЗД- Постановление №1/20.05.1979г. на Пленума на ВС- т.2 и т.3.

Твърди се, че след смъртта на едно лице, обективно възниква необходимост от извършване на определен работа- погребване на тялото, а в конкретиката на настоящия казус, първо кремация в САЩ, където е починало лицето и после погребване на останките в България. Приема се, че тази дейност изначално няма имуществен характер. Реалността /особено в конкретния случай/ обаче налага ползване на услуги от трети лица и закупуване на редица вещи, за които се извършват разходи. Така отношенията между гражданите, във връзка с настъпилата смърт и извършване на погребението придобиват имуществен характер, а евентуално възникналия между тях спор е граждански такъв по смисъла на чл.14, ал.1, във вр.с чл.2 от ГПК, подлежащ на разглеждане.

Поставя се като въпрос, кое лице е длъжно да поеме разноските по погребението /кремацията в настоящия казус/. В тази насока се визира, че законът не предвижда смъртта като факт, пораждащ граждански задължения за определени лица за извършване на погребение, т.е. липсва законова разпоредба, даваща разрешение по този въпрос. Липсват и нормативни разпоредби, които се отнасят по подобни случаи и които биха били

приложими по аналогия.

Затова се приема, че съобразно правилото на чл.46, ал.2, изр.2 от ЗНА, отношенията между страните по делото следва да се уредят съобразно основните начала на правото на РБ. В случая следва да се приложи общият принцип за възлагане на тежестите върху лицето, за което са и ползите.

Твърди се, че ответниците, в качеството им на законни наследници, приели наследството, имат имуществени ползи от смъртта на баща си, не са направили отказ от наследството, т.е. приели са да се ползват от наследствените имуществени права. Затова в тяхна тежест следва да са и съответната част от разходите, обичайно /в конкретния случай по-специфично/ произтичащи от смъртта на наследодателя. Счита се, че това е в духа и принципите на добрите нрави.

Приема се, че съществуват и правни норми, които биха могли да се приложат в конкретния казус по аналогия и пак във връзка с приложение на общия принцип „комуто ползите, нему и тежестите“. Визира се чл.2 от СК с който е закрепен принципът за грижа и подкрепа между членовете на семейството, а в чл.140, ал.1 от СК е разписан редът на лицата, задължени да дават издръжка. В т.1 от ППВС №1/1979г. е посочено, че когато установеното със закон задължение за даване на издръжка бъде изпълнено от лице, което не е задължено да я дава напълно, то има основание да иска от другите законово задължени лица заплащане на даденото /в този смисъл чл.140, ал.3 от СК/.

Счита се, че в закона липсва изрично регламентирано задължение за поемани разходите за погребението на едно лице, предвид на което същото може да се подведе към задължението за издръжка.

Твърди се, че неправилен е извода на съда, че ищецът е следвало да докаже, което не бил сторил, че е уведомил ответниците за предприетите от него конкретни действия по кремацията и дали те са дали своето съгласие.

Счита се, че тези обстоятелства са ирелевантни за осъществяване на общия фактически състав по чл.59 от ЗЗД.

Приема се за неотносими към конкретиката на казуса и доводите на решаващия съд относно задължението на общината като трето лице да направи разходи за погребение в изпълнение на задължението по стопанисване на гробищните паркове. В този аспект се сочи, че не се отчита обстоятелството, че общините не извършват „служебни погребения“ чрез

кремация, че в конкретния случай, първо е извършена кремация на трупа в чужбина- САЩ, където лицето е починало, а обичайното погребение на тленните останки /прахта на починалия/ е извършено в България, в гробищния парк, стопанисван от Община П..

Твърди се, че претенцията на ищеца е свързана с разходите по кремацията, не с тези по погребване на урната в гробищния парк гр.П..

Исканото е да се постанови съдебен акт, с който да се уважи подадената въззивна жалба, като допустима и основателна, да се отмени изцяло обжалваното с нея решение, като неправилно и незаконосъобразно. Вместо него се постанови ново решение, с което се уважи предявения от ищеца иск, като доказан по своето основание и размер.

Моли се за присъждане на сторените от ищеца съдебно- деловодни разноски и за двете съдебни инстанции, съобразно приложението списъци по чл.80 от ГПК.

В срокът по чл.263, ал.1 от ГПК от другата страна в процеса- А. И. М. и Т. И. М., чрез пълномощника им адв.А. С. от САК е постъпил писмен отговор.

В него твърди, че подадената въззивна жалба е допустима, а обжалваното решение е правилно и обосновано.

Твърди се, че възражението направено във въззивната жалба относно дадена погрешна квалификация е неоснователно. В този смисъл се визира, че правилно, районният съд е дал квалификация на иска по чл.59 от ЗЗД, прилагайки правилата за неоснователно обогатяване.

Относно основателността на жалбата се сочи, че липсва правна норма, задължаваща наследниците на починало лице да извършват разходи за погребението му, за изразяване на почит и изпълнение на обредни и възпоминателни ритуали. Приема се, че върху всички родственици и близки на починалия тежи нравствено задължение да извършат такива разходи, като почит към починалия, без оглед на това, дали са получили парично оценени права от наследството.

Твърди се, че дори и да се приеме, че ответниците са реализирали облага от спестяване на разходи, с които да извършат кремацията и обредните ритуали за почит на баща им, извършени от ищеца, неизпълнението на това морално задължение не подлежи на санкция по пътя на принудителното

изпълнение.

Твърди се, че трайна е практиката на съдилищата, че разходите за погребение /в случая кремация/ не могат да бъдат свързани по никакъв начин с наследството, тъй като то се открива в момента на смъртта на наследодателя.

Счита се, че разходите по погребение, кремация, поставяне на паметник и др. помени и обреди не са пасив на наследствената маса и разпределението им не се извършва съобразно наследствените им квоти. Съзнателното изпълнение на нравствен дълг е основание за престиране, но изискването дадено да бъде отчасти репарирано от ответниците, съобразно наследствените им квоти е неоснователно. Ето защо се твърди, че за ищец не е съществувало законно предвидено задължение да заплати разходите за кремацията на своя наследодател, за да бъде направена преценката, че изпълнението се извършва от незадължено или от само частично задължено лице, доколкото наследодателя има и други деца. За него е съществувал единствено нравствения дълг да се погрижи за тленните останки на своя баща. В този смисъл не са спестени имуществени разходи и не е налице обогатяване на ответниците, които по обясними причини, като настъпването на смъртта на баща им в САЩ и неуведомяването им от ищеца за предприетите от него действия с тленните му останки, не са имали възможност, да изпълнят своето морално задължение.

Ето защо се счита, че правилно и законосъобразно, районният съд е отхвърлил предявените искове, като неоснователни и недоказани.

Отделно от това се твърди, че ищецът не е успял да докаже безспорно и главния доказателствен факт по делото, а именно- извършването на разходите, които твърди, че е направил за кремацията на тленните останки на баща си, 2/3 от които са предмет на предявените срещу ответниците искове. В този аспект се визира, че представения по делото писмени доказателства са частни свидетелстващи документи, които се ползват с материална доказателствена сила, само ако удостоверяват неизгодни за издателя си факти. Материалната доказателствена сила на частния свидетелстващ документ няма обвързващо съда действие. Само формалната доказателствена сила на частните документи е обвързваща съда относно авторството на съда, щом те са подписани. Око удостоверените с частен свидетелстващ документ

факти бъдат оспорени, те подлежат на доказване по общите правила на ГПК.

Визира се, че по делото е налице оспорване на представените от ищеца писмени доказателства и при такова оспорване, дори и да се приеме, че те удостоверяват неизгоден за издателя си /ищеца/ факт и поради това разполагат с материална доказателствена сила, то последната е разколебана. В този случай, удостоверения факт подлежи на доказване от ищеца, чиято е носената доказателствена тежест по общите правила на ГПК- чрез пълно и главно доказване с други доказателствени средства, но такива по делото не са представени.

Твърди се, че волеизявленията на ищеца и лицето Д.М. в процесната декларация за избрани погребални стоки и услуги /договор за покупка/ от 03.11.2020г. са непротивопоставими на ответниците, които се явяват трети лица спрямо нея, тъй като не са я подписали и са страна по облигационното правоотношение между страните и нея. Отделно от това декларацията е била оспорена от ответниците и по отношение на автентичността ѝ в частта на подписа на Д.М., която се твърди да е подписала договора, като по това оспорване от страна на ищецът не са представени други доказателства.

Относно останалите писмени доказателства- две разписки и извлечение от банкова сметка на ищеца се твърди, че не са били представени в изискуемата от закона форма, въпреки направените от ответниците изрични искания по чл.183, ал.1 и чл.184, ал.1 от ГПК, поради което се приема, че подлежат на изключване от доказателствения материал.

Твърди се, че представеното във второто о.с.з. по делото, писмо от 03.02.2022г. от крематориума, също е частен свидетелстващ документ и не разполага с обвързваща доказателствена сила. Този документ също е оспорен, като по него, също не са представени или поискани други доказателства от ищеца.

Искането е да се потвърди обжалваното решение, като допустимо, правилно и обосновано.

Моли са за присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят И. И. М., редовно призован, не се явява. За същият се явява процесуалния представител адв.К.. От страна на последният се поддържа подадената въззивна жалба. Моли се да се постанови

съдебен акт, с който да се приеме, че същата е основателна и се уважи като такава. Визира се, че в нея е дефиниран съществен правен въпрос от решаването, на които се счита, че зависи изходът на делото. относно събрания по делото доказателствен материал, досежно релевантните за спора факти, изцяло се поддържат аргументите от фактическа и правна страна, изложени в подробни писмени бележки пред първата инстанция.

Моли се за присъждане на разноските по приложени списъци.

Прави се възражение за прекомерност.

Ответниците по жалбата- А. И. М. и Т. И. М., редовно призовани не се явяват. За същите се явява адв. С.. От страна на последната се оспорва подадената въззивна жалба, като се моли същата да се остави без уважение, като се потвърди решението на първоинстанционния съд, като правилно, обосновано, мотивирано, включително и със съдебна практика, която е цитирана в него.

Пазарджишкият окръжен съд, съобразявайки правомощията си визири в чл.269 от ГПК, провери изцяло валидността на обжалваното решение, неговата допустимост, а по останалите въпроси с оглед изложеното във въззивната жалба, прие за установено следното:

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по повод искова молба на И. И. М., срещу А. И. М. и Т. И. М..

Твърди се в същата, че страните са деца- единствени законни наследници на И.С. М., починал на 01.11.2020г. в САЩ, съгласно акт за смърт №0096/19.01.2021г., изд. от Община П..

Сочи се, че починалият им баща е с двойно гражданство- американско и българско и от дълги години живеел и работил в САЩ, Ф., окръг Пинелас, гр.Сейнт Питърсбърг. Ищецът също е с двойно гражданство и живее и работи в САЩ, гр.Ню Йорк. Ответниците живеят в България в гр.П..

Твърди се, че баща им И. М. починал внезапно. Сочи се, че ищецът обсъдил с брата на покойния- А. М., който също от дълги години живее в САЩ и то в едно жилище с И. М., решението си за кремация на трупа на починалия и погребване на урната с тленните му останки в България. Разбрали се, ищецът да предприеме всички необходими действия по кремацията на починалия и да заплати разноските за това, а чичото А. М. да донесе урната в България и той тук да извърши необходимите дейности по

погребването на същата, включително за своя сметка. Посочено е, че всичко е направено, както било уговорено. На ответниците били известни горепосочените обстоятелства.

Визира се, че ищецът сключил договор с погребален дом, респективно с обществен национален крематориум за извършване на нужните дейности по кремацията на починалия. Като реалната цена, която ищецът заплатил била 3625 щатски долара, като направените разходи са били необходими и е трябвало да бъдат извършени в спешен порядък, както и че предприетите от него правни и фактически действия са уместни, добре управлявани и отговарят не само на неговия интерес, но и на интереса и предполагаемата воля на ответниците. Посочено е, че и тримата наследници на починалия са приели оставеното от него наследство, нямало вписан отказ от наследство или приемане на наследството под опис, както и че чрез действията си са манифестирали приемане на наследството/наличие на спор за ползване на оставено в наследство от И. М. жилище в гр.П./.

Сочи се, че до настоящия момент, ответниците не са възстановили на ищеца припадащата им се част от направените от него разходи по кремацията на починалия им баща, които части представляват по 1/3 за всеки от ответниците или всеки от ответниците дължи на ищеца по 1 208,33 USA долара. По този начин се приема, че всеки един от ответниците се е обогатил неоснователно с посочената сума за сметка на ищеца. Н

Визира се, че настоящата искова молба следва да се счита за покана до ответниците да заплатят процесната сума по посочена в нея банкова сметка.

Искането е да се постанови решение, с което да се осъдят ответниците да му заплатят, всеки един от тях сума в размер на 1208.33 щатски долара, представляваща припадащата им се част от извършените от ищеца разходи в размер на 3 625 щатски долара, във връзка с кремацията на починалия им наследодател и техен баща И. М., ведно със законната лихва, считано от завеждане на настоящия иск до окончателното изплащане на сумите. Претендират се разноски.

В срок е депозиран писмен отговор на исковата молба по чл.131 ГПК от страна на двамата ответници. В него се оспорва предявената искова претенция. Не се оспорва, че тримата с ищеца са единствените наследници по закон на покойния им баща И.С. М., починал на 01.11.2020г. Посочват се, че

никой не ги е уведомил за предприетите от ищеца и А. М. действия по кремация и погребване на баща им. Споделят, че не знаят къде е погребан баща им, както и че никой не им е представил смъртен акт.

Твърди се, че емигрантската общност в гр.Сейнт Питърсбърг, щата Ф., покрусена от внезапната смърт на уважавания свой член- баща им И. М., инициатор и основател на местния българския културен център и българското читалище „Родина“, незабавно е организирала събиране на средства за подпомагане на семейството му и посрещане на разходите по погребението. Много хора се отзовали и пожертвали свои парични суми за тази кауза. Така в рамките на няколко дни била събрана обща сума, надвишаваща претендираната от ищеца с настоящата искова молба, и тази обща сума била предадена на А. и И., именно с цел заплащане на разноски за погребение. Сочи се, че такива данни се съдържали и в свидетелски показания, дадени пред Районен съд- П. по гр.дело №20215220100871/2021г. /в протокола от последното съдебно заседание по делото, когато са снемани гласни доказателства/, поради което молят съда да ги има предвид, като е направено доказателствено искане в този смисъл.

Твърди се, че по тези причини, дори да било вярно отразеното в приложените към исковата молба неподписани от никого печатни текстове, т.е. че И. М. е платил 3625 щатски долара на Обществения национален крематориум в Клиъруотър, то тези пари не са излезли от неговия личен патримониум, а са средства, събрани целево чрез волни пожертвования от българската емигрантска общност в щата Ф.. Ето защо се приема, че ищецът няма основание да претендира, че ответниците са се обогатили неоснователно за негова сметка, тъй като той самият е ползвал чужди средства за погасяване на възникналите във връзка със смъртта на баща им задължения.

Смята се, че не са дали повод на ищеца за предявяване на исковата претенция. Възражава се да бъдат приети представените към исковата молба писмени доказателства- декларация за избрани погребални стоки и услуги и две разписки.

Искането е, да се отхвърли, като неоснователен предявения от И. М. иск, както и да се осъди ищеца да им заплати направените разноски по делото. Алтернативно в случай, че в някаква своя част искът е основателен се моли, да бъде осъден ищеца да им заплати разноските по делото, тъй като не

са дали повод за образуване на делото.

От фактическа страна, съдът приема за установено от следното:

Няма спор между страните по делото, че същите са единствени наследници по закон на покойния им баща И.С. М., починал на 01.11.2020г. в САЩ, Сейнт Питърсбърг, окръг Пинелас. В тази връзка са: Удостоверение за съпруг/а и родствени връзки с изх.№И-2731_001/02.07.2021г. на Община П., Удостоверение за наследници с изх.№УН-252/03.02.2021г. на Община П. и препис- извлечение от акт за смърт издаден въз основа на акт за смърт №0096/19.01.2021г. на Община П..

Видно от представен официален превод на договор за избрани погребални услуги №288101009346, сключен между ищеца и Обществен национален крематориум на 03.11.2020г. /приложен е и в заверен препис и в оригинал частично/ се установява, че на посочената дата страните са се споразумели, Общественият национален крематориум да подготвят и да се грижат за тялото на починалия И. М.- наследодателя на страните, както и да извършат погребението. В раздел I- услуги и стоки, пакетни предложения са отразени по вид и стойност услугите, както следва: директна кремация- 1638\$, къпане и подготовка на починалия- 150\$, балсамиране- 495\$, използване на съображения и персонал за вземане на последно „сбогом“ с починалия 350\$, ковчег или алтернативен контейнер- 995\$, урна- 327\$, заверени копия на смъртен акт-17\$ и патолог- 40\$. Посочено е, че стойността на услугите, които следва да бъдат заплатени възлиза в размер на 4012\$.

От приложено писмо с вх.№6769/30.03.2022г. в превод на български език и в оригинал се установява, че на 03.11.2020г., ищецът и Д.М. са подписали договор №288101009346, относно кремирането на неговия баща И. М. в Националното кремационно общество в Клиъруотър, Ф.. Посочено е също, че ищецът е платил сумата, за да може да бъде кремиран баща му.

Видно от приложено извлечение от банковата сметка на ищеца в превод /приложена е ѝ на английски език/ се установява, че на 03.11.2020г. и на 05.11.2020г., ищецът е превел по сметка на „Национална кремация“, сумата в размер на 3512\$ и 113\$. Последното се установява и от приложени по делото преводни нареждания /единични касови бележки, single cash receipt/.

От показанията на свидетеля А. С. М.- брат на починалия наследодател на страните се установява, че същия живее в САЩ. Съответно, там е живеел и

брат му. Сочи, че брат му е починал на 01.11.2020г. в апартаментна си в Сейнт Питърсбърг. В тази връзка се е обадил на племенника си- И. М., за да му съобщи са случилото се. Визира, че след това се обадил на майката на ответниците- С., за да ѝ съобщи са смъртта на И. М.. Изяснява какви действия са предприети по погребението на брат му, както от негова страна, така и от ищеца И. М.. Споделя, че ищецът е сключил договор с крематориум, който да извърши всичко необходимо по кремирането на баща му и всичко останало. Твърди, че сумата, която се договорили била в размер на около 3600\$, която била заплатена от ищеца. Посочва, че се наложило да бъде доплатена допълнителна сума за нова урна, която била платена от свидетеля. Изяснява кога е било опелото, последващите помени, кога се е прибрал в Р.България, както и кога и къде е погребал брат си. Твърди, че в САЩ, българската общност събирала пари за всякакви случаи- „и за хубаво и за лошо“ и взел събраните парични средства в размер на около 2200\$, от двете магазинерки, където се събирали. Изяснява какво е направил с парите, като уточнява, че не е давал от тях на ищеца. Споделя за отношенията между него и ответниците, както и че последните са били уведомени, че баща им ще бъде погребан на гробищата в гр.П. и знаели къде се намира, тъй като имало поставен некролог от „С., А. и Т.“.

В показанията си свид.Е.Х. установява, че познава наследодателя на страните и брат му А. М.. Изяснява, че свидетелят М. бил донесъл урната с праха на И. М. и я погребал на гробищата в гр.П.. Споделя, че от българската общност в САЩ са били събирани пари за кремацията на И. М., като това го разбрал от А. М..

Свидетелката А.М. в показанията си сочи, че познава И. М. повече от 30 години, както и че мъжът ѝ и И. са били близки приятели. Споделя, че българската общност в Сейнт Питърсбърг е около 15000 души и била много сплотена и събирала пари при смърт на българин. Твърди, че е разбрала от нейния съпруг, че събраните пари били предадени на ищеца и на свидетеля А. М. за кремацията на И. М.. Сочи, че отново от съпруга си знае, че сумата била минимум около 5000\$ и събирана за период от около 5-6 дена след смъртта.

При тези данни, настоящата инстанция от правна страна намира следното:

Въззивната жалба е допустима- налице е предписаното от закона

съдържание, обжалва се невлязло в сила решение на първоинстанционния съд, подадена е в законоустановения двуседмичен срок от надлежна страна, имаща правен интерес от обжалването. Разгледана по същество, въззивната жалбата е неоснователна.

Решението на Пазарджишкия районен съд е валидно- постановено е от надлежен съдебен състав, в предвидената от закона форма и в рамките на правораздавателната му компетентност.

При разглеждането на спора първоинстанционният съд е събрал съотносимите към спора и сочени от страните доказателства. Въз основа на тях е достигнал до изводи, че предявените искове, с правно основание чл.59 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД са неоснователни, предвид на което правилно и законосъобразно ги е отхвърлил.

Тези крайни правни изводи на съда, настоящата инстанция няма основание да ги променя, с оглед на събраните по делото доказателства, като ги споделя изцяло, ведно с изложените в тази насока доводи за неприемане твърденията на ищеца и неговата защита, без да е необходимо да ги преповтаря в тяхната цялост.

Наведено е възражение във въззивната жалба в насока на дадена погрешна квалификация на предявения иск по чл.59 от ЗЗД от първоинстанционния съд, а не както е поискано на база твърденията по чл.61, ал.2 от ЗЗД, като това рефлектира върху указанията на съда относно подлежащите на доказване факти и разпределението на доказателствената тежест. Същото следва да бъде прието за неоснователно.

В случая от страна на първоинстанционният съд правилно е съобразено наведените в исковата молба факти в насока, че страните по делото са еднокръвни братя и сестра и съответно естеството на конкретните действия на ищеца в насока извършени разходи по кремация на тленните останки на баща им, въз основа на които се претендират процесните суми.

Съгласно Определение №925 от 01.08.2013г. по гр.д.№2942/2013г., Шг.о. на ВКС се визира, че по приложението на чл.60- 62 ЗЗД, относно института на водене на чужда работа без пълномощие, съдебната практика трайно приема, че не е налице водене на чужда работа без пълномощие, когато работата се извършва от лице, което мисли, че управлява собствените си работи.

Следва да се отбележи, че погребението на починалия и последващите дейности, свързани с почитане на неговата памет, макар и да са свързани с материални разходи за лицата, които са приели да ги изпълнят, не могат да имат характера на правни задължения за тези лица. Реално, това са задължения от морален характер, които не са санкционирани като субективни правни задължения, защото не е налице правен субект, който да изисква изпълнението им. Това е вътрешно осъзната, доброволна дейност от страна на близките на покойника, като под близки, обичаят разбира не само роднини. Изпълнението на този безспорно морален дълг от един от близките на починалия не може да се квалифицира като водене на чужда работа. Липсата на законов регламент за наличието на подобно задължение означава, че няма как да се претендира, че това е чужда работа и да се прилагат разпоредбите на чл.60- 62 от ЗЗД.

Безспорно в случая е доказано, че ищецът като син на починалия, който единствен от децата му е бил на територията на САЩ през ноември 2020г., където е настъпила смъртта на И. М. е предприел действия по кремиране на тленните останки на баща си. Тези негови действия обаче следва да се приемат, че не са в изпълнение на законово или правно задължение, а имат нравствен, морален характер. Възприетите в случая свидетелски показания и на тримата разпитани по делото свидетели установяват, че при уреждане на въпросите по погребението/кремацията на И. М. са участвали и други близки на починали. В случая, това са брат му- св.А. М., съответно представители на българската общност в града, които са събирали финансови средства за целта. Дори и при хипотеза, ищецът сам е извършил всички дейности по кремацията, следва да се приема, че това е негов личен избор от морално естество и направените във връзка с това разходи не подлежат на репарирание от останалите наследници.

Относно възражението в насока, че предявения иск за неправилност на извода на районния съд, че ищецът безспорно е обеднял със сумата, която е платил за кремацията на бащата на страните, но той е действал със съзнанието, че изпълнява своя нравствен дълг, че за него, респ. ответниците, погребението няма характер на правно задължение, т.е. обедняването на ищеца не е довело до обогатяване на ответниците, същото следва да се приеме за неоснователно.

В този аспект следва да се отбележи, че липсва правна норма, задължаваща наследниците на починало лице да извършват разходи за погребението му, за изразяване на почит и изпълнение на обредни и възпоменателни ритуали. Върху всички родственици и близки на починалия тежи нравствено задължение да извършат такива разходи, като почит към починалия, без оглед на това дали са получили парично оценени права от наследството. Неизпълнението на морално задължение в тази връзка следва да се приеме, че не подлежи на санкция по пътя на принудителното изпълнение. Липсата на доброволно изпълнение на нравствен дълг реално не може да се замени с принудително изпълнение, по силата на съдебно решение.

В случая и настоящата съдебна инстанция приема, че ищецът при конкретно извършената от него престация ищец е съзнавал, че има морално задължение, като с това е изпълнил свой нравствен дълг към баща си. След като тези задължения са морални и с тяхното изпълнение се отдава почит към починалия, те не могат да бъдат изисквани от или натрапени на други лица от кръга на близките, дори те да са наследници. В този смисъл и доколкото не представлява правен източник на права и задължения, то изпълнението на нравствения дълг не може да бъде претендирано по законов ред.

Трайна е практиката на съдилищата, че разходите за погребение /в случая кремация/ не могат да бъдат свързани по никакъв начин с наследството, тъй като то се открива в момента на смъртта на наследодателя. Последващи откритията на наследството парични взаимоотношения между наследниците, касателно сторен разход след и по повод на смъртта на наследодателя, не са взаимоотношения във връзка с дълг на наследствената маса и не се уреждат по правилото на чл.60, ал.1 от ЗН. В този смисъл е Определение №171/26.03.2009г. по ч.гр.д. №2105/2008г. на ВКС, IVг.о.

Разходите по погребение, кремация, поставяне на паметник и др. помени и обреди не са пасив на наследствената маса и разпределението им между наследниците не се извършва съобразно наследствените им квоти, както се поддържа във ВЖ и какъвто е смисъла на предявените първоначални искове. Съзнателното изпълнение на нравствен дълг е основание за престиране, но изискването даденото да бъде отчасти репарирано от ответниците, съобразно наследствените им квоти е неоснователно.

При тези данни, следва да се посочи, че за ищецът не е съществувало законно предвидено задължение да заплати разходите за кремацията на своя наследодател, за да бъде направена преценката, че изпълнението се извършва от незадължено или от само частично задължено лице, доколкото наследодателят има и други деца. Както бе посочено по-горе, за него е съществувал единствено нравствен дълг да се погрижи за тленните останки на своя баща, като последен израз на почит към родител. В този смисъл не са спестени имуществени разходи и не е налице обогатяване на ответниците, които по обясними причини като настъпването на смъртта на баща им в САЩ и неуведомяването им от ищеца за предприетите от него действия с тленните му останки, не са имали възможност да изпълнят своето морално задължение. Във връзка с последното обстоятелство, не се установяват каквито и да е било писмени и по-конкретно гласни доказателства, че ответниците са уведомени от ищеца. Навежда се довод от св.А. М., че е уведомил тяхната майка, но това не е основание за извод, че те на практика са уведомени.

Всички тези съображения, дават основание да се приеме, че предявените искове се явяват неоснователни и като такива, правилно са отхвърлени от първоинстанционния съд.

Предвид на това и при споделяне на изводите на последния и неприемайки възраженията наведени от страна на жалбоподателя, чрез неговата защита, обсъдени по същество на спора, съдът приема, че решението, като правилно и законосъобразно следва да се потвърди, а въззивната жалба, като неоснователна се остави без уважение.

С оглед този изход на делото, в тежест на И. М. следва да се присъдят направените от страна на ответниците А. М. и Т. М. разноски пред въззивната инстанция. В случая от представените по делото фактура и списък на разноски се установява, че същите са платили адвокатски хонорар в общ размер на 1200лв., по 600лв., всеки един от тях. От страна на процесуалния представител на въззивника е направено възражение за прекомерност на същото. В случая то следва да се уважи, като се редуцира същото за всеки един от ответниците по 500лв., съобразявайки се с правната и фактическа сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл.271, ал.1 от ГПК, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №625/03.06.2022г., постановено по гр.д. №3472/2021г. по описа на РС- П..

ОСЪЖДА И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.П., ул.,Б.“ №14, ет.1, ап.1, да **ЗАПЛАТИ** на А. И. М., ЕГН *****, с адрес: гр.П., ул.,К.М.-Л.” №135, ет.5, ап.20 и И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.П., ул.,Б.“ №14, ет.1, ап.1 на всеки един от тях по 500/петстотин/лв. или общо 1000лв., сторени съдебни разноси за заплатено адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____